

STENOMUSEN 97

MEDLEMSBLAD FOR SCIENCE MUSEERNE'S VENNER – MARTS 2026

• Den glade livmodergiver

Læs også

- Samlingsarbejdet i 2025
- Uret der bragte sekundet til Norge
- 2025 i tal på Science Museerne
- På sporet af dinoen

Den glade livmodergiver

Afsnittet “Blod” i den næste udstilling om *Den oversete krop* sætter fokus på menstruation og endometriose. Museet ville gerne udstille organet, som det hele drejer sig om: Kvindens livmoder. Men hvordan indsamler man en livmoder?

Telefonen ringede fredag formiddag. Det var en ukendt kvinde, Karen-Maria Slente Stubager, som ville sikre sig, at forslaget om bevaring af hendes livmoder blev realiseret. Hun havde ventet på svar.

Gynækologisk Afdeling på Skejby Sygehus havde forinden skrevet til mig, at de havde en patient, som var interesseret i at være donator. Patienten skulle “hysterektomerer”, dvs. have fjernet sin livmoder. Jeg forklarede Karen-Maria om udstillingen og vores ønske om at sætte fokus på kvinders menstruation og endometriose (se næste side), som begge er underudforskede områder. Karen-Maria forklarede, at hun

selv havde tænkt på, at hendes livmoder ikke skulle ende som “humant skrald”, som det hedder i fagmiljøet.

Efter vores samtale sms’ede Karen-Maria: “Hej Morten. Tak for snakken. Det var den bedste nyhed at gå på weekend med.”

En gave til museet

Det havde jeg ikke prøvet før. Organ donation er primært et medicinsk område, som er til debat og drejer sig om liv og død. De organer i sprit, som museet har i sin samling, stammer fra hospitalsafdelinger, hvor organer i første omgang blev bevaret for at under vise medicinstuderende og yngre læger. Siden er organerne kommet på museum.

Her var en engageret 42-årig kvinde, som med glæde ville donere en del af sin krop, for at den kunne være nyttig for unge mennesker. Jeg fik lavet et donationspapir, som Karen-Maria underskrev inden operationen. Det blev aftalt, at hendes udtagne livmoder ikke blev

sendt til undersøgelse (og opskæring) hos patologerne. I stedet blev organet lagt i en formalinopløsning lige efter operationen.

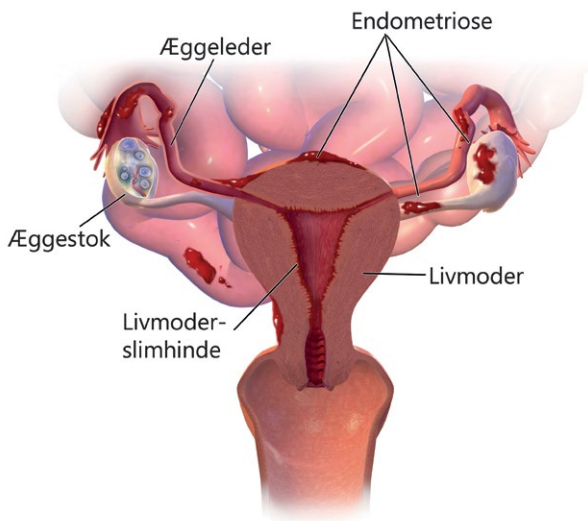
Således kunne jeg en uge senere hente en hvid spand på operationsgangen og på en lidt uvant måde føle, at jeg selv og museet havde fået en unik gave.

Chokoladecyster

I det efterfølgende interview fortalte Karen-Maria sin historie med sygdommen endometriose. Den begyndte i 20-års alderen med smerter i underlivet under idræt, blod ved samleje og derefter en indlæggelse med ambulance på et amerikansk hospital med voldsomme smerter i højre side af maven. Karen-Maria blev efterfølgende opereret i Danmark med fund af blodfyldte “chokoladecyster” på begge æggestokke. De er typiske ved endometriose, som Karen-Maria nu fik diagnosticeret i sin krop. Herefter fulgte en mangeårig sygehistorie med til-

Endometriose

Endometriose er en kronisk betændelsestilstand, hvor væv af samme type som slimhinden i livmoderen (endometrium) også sidder uden for livmoderen. Vævet påvirkes af kvindelige kønshormoner på samme måde som slimhinden i livmoderen. Derfor bløder vævet under menstruation og kan give svære menstruationssmerter. Kilde: HB / Blausen.com staff, Wikimedia, CC.

bagevendende smerter under menstruation og alskens forsøg med varmpude, kost, yoga, motion, psykologhjælp og brug af smertestillende medicin.

Karen-Maria var tydelig berørt i sin genfortælling af sin sygehistorie, som indbefattede et uheldigt og krænkende forløb som 36-årig, hvor hun akut blev indlagt med stærke smerter og fik skannet bughulen uden noget positivt fund. Hun hjemsendtes med besked om at tage smertestillende medicin. Karen-Maria fik det dårligere og blev indlagt akut om natten, hvorefter hun blev opereret med fund af en afklemt æggestok, som en cyste havde viklet sig rundt om. Æggestokken blev amputeret. Karen-Maria kan den dag i dag

ikke tilgive den gynækologiske afdeling, at de sendte hende hjem.

Et stort lyspunkt var, da Karen-Maria mod alle odds blev gravid med "naturmetoden" og fik tvillinger som 37-årig. Det medvirkede til, at Karen-Maria i samråd med sin mand kunne vælge at få fjernet livmoderen, da hun sidste efterår også fik diagnosen "adenomyose". Det er en endometriosiseliggende sygdom i livmoder-væggen.

Til næste generations bedste

Selv om jeg er uddannet læge, var det ikke blot bevægende, men også en øjenåbner, at lytte til Karen-Marias fortælling. Jeg vidste godt, at kvinder med endometriose har ondt, og at diagnosen er vanskelig og

oftest stilles efter flere år. Det var dog først i løbet af samtalen, at det gik op for mig, hvilke konsekvenser det kan have haft for rigtig mange kvinder, at endometriose er gået under radaren i forskningsmiljøet indtil for ganske nylig. Tænk, hvis diagnosen kunne stilles tidligere, og behandlingen var bedre.

Denne negligeret af en folkesygdom hos kvinder er en vigtig forklaring på, at Karen-Maria gerne vil stille sig frem med sin syge- og kropshistorie. Hun tænker på sine tvillingepiger, som er genetisk disponeret for at få endometriose. Hun drømmer om, at når de kommer i puberteten, så er forståelsen af sygdommen langt større end i dag.

Morten Arnika Skydsgaard